

JEFF VANDERMEER

**VENISS
UNDERGROUND**

Traducere de Mircea Pricăjan

TRITONIC
fiction.ro

Pentru Ann

VENISS UNDERGROUND

I
NICHOLAS

„Eu, eu am fost la înălțime...”
Giant Sand

Capitolul unu

Dați-mi voie să vă spun de ce am vrut să cumpăr un suricat de la Circul Shanghai¹ al lui Quin. Dați-mi voie să vă vorbesc despre oraș: *Orașul e precis, orașul e un clișeu făcut din carton și vopsit în culori vii pentru a-i ascunde mijlocul gol — gaura.*

(Astea sînt ale mele — *cuvintele*. Sînt specialist în holo-artă, dar o dată la cîte-o lună chimică îmi place să-mi dau friu liber pe hîrtie.)

Dați-mi voie să vă spun ce înseamnă pentru mine orașul. Așa încît să înțelegeți cum stă treaba cu suricatul, fiindcă e important. Foarte important: în urmă cu un deceniu, cînd domneau planificatorii sociali, îi spuneam Dayton Central. Apoi, cînd guvernul central s-a năruit din temelii, iar poliția a luat-o pe cont propriu, am început să-i spunem Veniss — ca sîșitul unei vipere, mortal și imprevizibil. Arta a fost Moartă aici pînă la

¹ *shanghai* – în limba engleză are și sensul de-a răpi un om, drogîndu-l mai întîi pentru a-l urca la bordul navei unde să presteze forțat diferite munci; prin extindere semantică: a forța pe cineva să facă ceva. Termenul are legătură cu orașul chinezesc omonim, derivîndu-și sensul din vechiul obicei al căpitanilor de vase chinezești de-a răpi oameni care să-i ajute să ajungă cu ambarcațiunile în China, în special la Shanghai, important port comercial – n. tr.

Veniss. Arta înainte de Veniss n-a fost decît golul din Gaura Tîrfei, mimi stradali cu flexi-fete și medii plate.

Asta au însemnat pentru mine Revoluțiile Sociale — nu toate acele revolte înflăcărâte și grinzile răsucite și înfloritoarele piețe cu comerț liber și pancartele publicitare înalte de o sută de metri ce se îțeau la fiecare colț de stradă. Nu zonele de depozitare a gunoiului, nu dependenții de ocean, nu loviturile din sub-nivel, nici chiar mirosul stătut și totuși înțepător al drogurilor glandulare. Nu, Veniss a adus sfîrșitul Vechii Arte, m-a făcut să visez la supt-ces, cu holoviziunea mea omni-prezentă, omni-orice.

Proape că mi-a adus și *mie* sfîrșitul într-o zi, căci, în absența acelor elemente polițienești ale societății (cu excepția angajărilor pe speze proprii), doi hoți mîrșavi — nah, să le spunem pe nume: Coțcari — ei bine, acești doi coțcari mi-au furat toate obiectele ceramice în stil vechi și sculptura în stil nou și, după ce m-au lovit în cap cu o forță care mi-a împrăștiat toți creierii pe podea, au tulit-o. Pînă și prietenul meu, Shadrach Begolem, s-a arătat îngrijorat cînd m-a găsit. (Prietenul meu Begolem e-un om cumpătat: nu tresare, nu se cutremură, nu are ticuri. Totul e-o economie a mișcării, a energiei, a timpului. Într-adevăr, exact opusul meu.) Dar am reușit să trezim un autodoctor din amorțeala lui antrenantă și el m-a cîrpăcit. (Măiculiță, ce-a mai durut asta!)

După aceea, am stat singur în apartamentul/biroul meu, plîngînd în vreme ce urmăream nuevo-western-uri pe un holo pe care mi-l împrumutase Shadrach. Toată munca mea pierise! Fetele orașului, scenele orașului care-și croiseră drum cu forța din mintea mea spre holo, erau pe veci pierdute — nici măcar nu le expusesem într-o galerie, nu c-ar fi fost posibil să le expun vreodată. Veniss, hă! Vipera fără colți. Șarpele care se tîrăște, care pleacă. Cînd i-a păsat vreodată cuiva de adevărații artiști pînă după moartea lor? Iar eu mă aflu în apropierea Mortii la fel de mult cum s-a aflat vreodată un Artist Viu. Nu aveam provizii. Mi se terminaseră toți banii — șobolani de plastic ce părăsesc o navă de hîrtie.

Eram un Muribund la fel ca și IA-ii pe care-i omorâseră ca să restaureze Ordinea, toate acele Vise Artistice care pîlpîie sincopat pe-un holo-ecran. (Nu aveți un pahar de apă la voi, nu-i așa? Sau o pilulă ori două?)

* * *

Cred că-ntotdeauna am avut Vise Artistice.

Cînd eram mici, eu și sora mea gemănă Nicola am făcut niște creaturi din pînză pe care, pe unele, le-am numit spini reci și, pentru a echilibra ecuația, pe altele pufoși călduroși. Atît cît țineau verile dogoritoare ale inelelor de ozon, ale conservării de apă și-ale metalului încins, stăteam în casă, în lumea noastră imaginară a marginilor dur-ascuțite și-a curbelor blind-difuze, disprețuind setea savanei și-a junglei de pe monitoarele video.

Amîndurora ne plăcea Arta Vie atunci — arta pe care o poți atinge și strînge și ține la piept, nu treaba aceea moartă, lăbărțată pe-un ecran plat. Pseudo-mama și pseudo-tata ne credeau duși cu pluta, dar asta era în ordine, fiindcă ne făceam mereu datoria în casă și fiindcă mai tîrziu am aflat că nu erau părinții noștri adevărați. Pe lîngă asta, aveam o morală adevărată, o integritate adevărată. Știam cine e rău și cine e bun. În cele din urmă, pufoșii calzi cîștigau mereu.

Mai tîrziu, am făcut trecerea spre lutul genetic, copii-zei dînd naștere la creaturi care se mișcau, respirau, cereau atenție cu limbile lor miorlăitoare, țipătoare. Creaturi pe care le puteam distruge dacă așa ne era voia. Nu că vreuna dintre ele ar fi trăit foarte mult.

Cînd a crescut în vîrstă, sora mea a abandonat Arta Vie la fel cum m-a abandonat și pe mine. Acum programează piața liberă.

Așadar, fiindcă Shadrach cu siguranță n-ar fi mișcat un deget să ne apere pe mine și arta mea de spini reci ai distrugerii — adică, n-o puteam face singur, am avut o viziune oribilă în care-mi sacrificam obiectele ceramice, aruncîndu-le spre viitori Coțcari, fiindcă

obiectele holo n-ar fi putut provoca nici o pagubă de *natură fizică* (ceea ce m-a făcut să-mi spun: hei, poate că și obiectele holo sînt Artă Moartă, din moment ce nu au nici un impact asupra lumii atunci cînd le arunci) — deoarece asta era Ideea Mortii, eram hotărît că merg la Circul Shanghai al lui Quin (oriunde s-ar fi aflat *ăsta*) și să-mi „iau un suricat“, cum se spune în acele false nuevo-western-uri. Dați-mi un suricat, voi spune, să fie cît de înalt poftiți. Dați-mi mai bine două. Într-o cușcă de sticlă murdară. (O, m-aș fi prăpădit de ris dacă n-ar fi făcut-o deja Coțcarii. Șmecherii, șmecherii de coțcari.)

Dar probabil că vă întrebați cum poate un Artist Viu ca mine — un artist sfrijit, relativ necunoscut și singur — să tragă ițele și să scuture lanțurile care-ți aduc o întrevedere cu misteriosul Quin.

Ei bine, recunosc că am legături. Recunosc că-l am pe Shadrach. Recunosc că l-am urmărit pe Shadrach jos, în Canal District.

Canal District — Shadrach. Sînt nedespărțiți ca *Volodya* și *Sirin*, ca *Ozzie* și *Elliot*, ca *Romeo* și *Juliard*. Probabil că acolo l-ați putea găsi pe Shadrach acum, chiar dacă rareori mă mai văd cu el din pricina surorii mele Nicola. Așa l-am cunoscut pe Shadrach, prin intermediul Nicolei, cînd împărțeau același apartament.

Vedeți voi, Shadrach și-a trăit primii douăzeci și cinci de ani în sub-nivel, iar cînd a venit la suprafață, primul loc unde l-au dus după orientare a fost Canal District. „Un zid de lumină“, l-a numit el și, reliefată pe această lumină, sora mea Nicola, care pe atunci era ofițer însărcinat cu orientarea pentru oamenii care veneau la suprafață. Un zid de lumină și scumpa mea soră Nicola, iar Shadrach i-a înghițit pe amîndoi. Închipuți-vă: să trăiești toată viața într-o lume a întunericului și-a neonului și să vii la suprafață și s-o vezi acolo: un inger îmbrăcat în alb care trebuie să te ghideze, să te consoleze. Dacă ați avea timp, v-aș povesti despre ei, fiindcă dragostea lor e ceva după care să tinjești, ceva de-o fru-

mușete care să sfideze reclamele la cosmetice și holo-spoturile la lenjerie intimă...

În orice caz, de când transportoarele spațiale și-au încetat zarva prin canalele reci și adânci, Canal District a devenit cel mai la modă loc din oraș. Duceți-vă acolo și gândiți-vă la mine, fiindcă eu nu cred că voi mai merge acolo vreodată. Jumătate dintre magazine plutesc pe apă, așa încît, atunci cînd navele oceanice aduc captura și descarcă după decon, birturile sînt primele care aleg. Acolo mînîncă toate Perucile Îsemnate. Poți comanda pseudo-balenă, crab pitic, pește-lună, tot ce poțtești. Majoritatea localurilor dau spre apă și acolo poți găsi *orice* — mecanici și Artă Vie și plăceri senzuale ce te vor lăsa inconștient și tremurînd. Totul vopsit într-o paletă de Culori-Sigur-Plăcute-Ochiului. Apusuri de soare oferite prin amabilitatea Holo Ink, așa încît nu trebuie să vezi strălucirea poluării, ceața smog-deșeo-murdăriei. Oricînd eram jos, acolo mergeam, doar ca să șed și să-i urmăresc pe Uriașii Bioindustriei și ai Artei cum se plimbă, sorbind din carafele cu algool (pentru care nu-i invidiez: poșirca de alge marine nu mi-a fost niciodată pe plac).

Așa că m-am dus jos, foarte jos (mai jos decît acum, cînd stau într-o zonă de depozitare a gunoiului și vă spun vorbe alese) și am vrut să vorbesc cu Shadrach, deoarece știam că el lucrează pentru Quin și s-ar fi putut înduioșa, ar fi putut face rabat de la regulă și mi-ar fi putut *spune* ceea ce voiam să știu.

S-a întîmplat să dau peste Shadrach într-un ungher ferit, departe de ochiul chefliu și atent al Poliției Canalului, ai cărei membri sînt experți în întreținerea Ordinii, dar nu se pot hotărî niciodată *despre ce* Ordine este vorba, dacă înțelegeți ce vreau să spun, și probabil că nu înțelegeți.

Tot nu eram singur, însă — neguțători de piese și soții de portari depravate și împopoțonate și autodoctori greoi, strălucind cu o urmă de auto-reparare, toți goneau sau treceau agale pe lîngă noi, toți preocupați de propriile lor persoane.

Shadrach și-a jucat rolul indiferent, mai indiferent, cel mai indiferent, ascultînd marea din spate, vizibilă printr-o spărtură din zidurile noastre înalte și precare.

— Bună, am spus. Nu te-am mai văzut de cînd și-au făcut murdara lucrare coțcarii aceia. Mi-ai salvat pielea, asta ai făcut.

— Bună, Nick, a răspuns Shadrach, uitîndu-se în depărtare la canele.

(„Bună, Nick“, spune el, după toate compli- și condi-mentele pe care i le oferisem!)

Shadrach este un om înalt, musculos, cu pielea închisă la culoare, un nas teșit, moștenire din zilele cînd era curier între orașele-state — oamenii strănii i-au pricinuit asta — și o gură severă. Hainele sale sînt toate demodate, încălțările lui exală un miros puternic de antichitate. Încă se crede un Om al Secolului XXVII, dacă înțelegeți ce vreau să spun, și, din nou, probabil că nu înțelegeți. (În definitiv, și voi stați aici în zona de depozitare a gunoaielor cu mine.)

— Deci, cum îți merge? am spus, anticipînd că va trebui să-l trag cu forța spre subiectul discuției.

— Bine, a spus. Însă tu nu arăți bine.

Nici un zîmbet.

Presupun că într-adevăr arătam rău. Presupun că trebuia să arăt rău, așa cum eram, cu capul bandajat și încă umflat în așa hal, încît un geosurfist și-ar fi putut manifesta dorința să-l călărească.

— Mulțumesc, am spus, întrebîndu-mă de ce, o dată înțelept desfășurate pentru luptă, toate cuvintele mă părăsiseră.

— Nici o problemă, a spus.

Mi-am dat seama că Shadrach nu avea chef de taclale. Era mai degrabă într-o dispoziție pentru Artă Moartă, așa cum stătea și se uita la canale.

Apoi, miracolul: și-a părăsit contemplarea canalelor destul cît să spună: „Am reușit să-ți fac rost de protecție“, în tot acest timp uitîndu-se țintă la mine de parcă aș fi fost un om mort, adică este exact căutătura pe care o are mereu. Dar aceasta era șansa mea.

— Ce fel de protecție, farsorule? am spus. O întreagă unitate de poliție afurisită, îmbibată pînă la refuz în alcool și dolidora de noi, minte?

A ridicat din umeri și a spus:

— Încerc să-ți fiu de ajutor. Peștii mici au nevoie de-un cârlig mare ca să prindă pești mai mari.

— Asta-i o expresie chiar bună, am spus, mințind. Te inspiri uitîndu-te în apă toată ziua? Ce-mi trebuie mie este Quin.

Shadrach a pufnit și a spus:

— *Chiar* că ești disperat. O invitație la Quin?

N-a vrut să-mi întâlnească privirea direct, dar s-a fîstîcit s-o facă, i-a dat tîrcoale.

— Poate că într-un milion de ani vei reuși să-ți apropii suficiente persoane de contact — a spus — suficienți bani și influență.

M-am întors cu spatele, fiindcă asta m-a durut. Mă durea jaful, mă durea faptul că nu-mi puteam vinde arta. *Viața* mă durea. Și putea.

— Ușor pentru tine, Shadrach, am spus. Tu nu ești un Artist Viu. N-am nevoie de o invitație. Dă-mi doar adresa și mă voi duce singur să cer cu smerenie un suricat. Tot ce-i pe deasupra fac singur.

Shadrach, încrunțat, a spus:

— Nu știi ce-mi ceri, Nicholas.

Mi s-a părut că văd teamă în el — teamă și un licăr neașteptat de compasiune.

— Te *vei* simți rănit. Te cunosc — și-l cunosc și pe Quin. Pe Quin nu-l interesează Arta Vie. Se ocupă de ea din cu totul alte motive. Lucruri pe care nici *eu* nu le cunosc.

Începusem de-acum să transpir și-n gît mi se acumula o căldură jilavă și, hei, poate că mă dădusem prea mult pe droguri cînd coborîsem, așa că mi-am pus mîna pe brațul lui, ca să-mi mențin echilibrul, dacă nu pentru altceva.

— Fă-o pentru un prieten, am spus. Fă-o pentru Nicola. Am nevoie de-o izbîndă, dacă nu... va trebui să merg în sub-nivel și să-mi duc restul zilelor într-o zonă de depozitare a gunoaielor.

(Și uite unde sînt astăzi! Într-o zonă de depozitare a gunoaielor. Vorbindu-vă vouă.)

S-o aduc în discuție pe sora mea a fost un lucru josnic — mai ales fiindcă îi datoram atît de mulți bani — dar a aduce în discuție sub-nivelul a fost și mai josnic. Shadrach încă mai avea coșmaruri că trăiește sub pămînt alături de mutați și de oamenii ciudați și de pic-pic-pic-ul apei care se infiltra neconținut în sistem.

S-a uitat fix la mine, cu încheieturile degetelor care strîngeau balustrada pierzîndu-și culoarea. Vedeo oare în mine, m-am întrebat, destul din sora mea?

Dar nu sînt un om lipsit de suflet — cînd l-am văzut în starea aceea, durerea citindu-i-se pe față de parcă s-ar fi despărțit de ea cu o zi în urmă, am dat îndărăt. Am spus:

— Las-o baltă, prietene. Las-o baltă. O să găsec eu altceva. Mă cunoști. E floare la ureche.

Shadrach m-a mai țintuit un moment cu ochii săi cafenii, neînduplecați, după care a suspinat și a exalat, așa încît umerii i s-au pleoștit și bărbia i-a coborît în piept. Și-a examinat încălțările cu seriozitatea unui podiatrist.

— Dacă vrei să-l vezi pe Quin, a spus, trebuie mai întîi să-mi promiți că ăsta va rămîne secretul nostru — toată viața, Domnul fie cu tine. Dacă se aude că Quin se întîlnește cu cineva ca tine, o grămadă de țacănii vor începe să sape prin oraș ca să-l găsească.

Cineva ca tine m-a durut, dar n-am spus decît:

— Cui să-i suflu vorba? Eu care întotdeauna mă împrumut pentru următorul holo? Oamenii mă evită. Sînt singur pe lume. Circul lui Quin m-ar putea aduce aproape de oameni.

— Știu, a spus cu puțină tristețe parcă.

— Așa că zi-mi, am spus. Unde este?

— Trebuie să-i spui lui Quin că te-am trimis eu, a zis și a arătat cu degetul spre mine, și că nu vrei decît să cumperi un suricat.

— Chiar așa mare amic ești cu Quin? am spus incredul — și puțin prea tare, așa încît o scoabă de polițist al Canalului mi-a aruncat o privire de parcă eu eram țacănitul.

— Nu ridică vocea, a spus Shadrach. Apoi: coboară spre vest cu scările rulante din partea canalului pînă ce vezi felinarul stradal de la Mercado. Chiar înainte de el se deschide o alee. Du-te de-a lungul ei. La capăt pare înfundată din pricina tomberoanelor de gunoi și a altor reziduuri adunate în ultimele zece secole. Dar nu te lăsa păcălit. Închide doar ochii — este un holo, iar cînd ai trecut de el, chiar în fața ta se află Circul lui Quin. Mergi drept înăuntru.

— Mulțumesc, Shadrach, am spus cu inima bătîndu-mi de trei ori mai repede. Am să-i spun Nicolei c-o saluți.

S-a holbat la mine și privirea i s-a luminat, iar pe buze i-a tremurat un zîmbet, dar s-a șters repede. Însă eu știam, iar el știa că știu.

— Ai grijă, a spus cu o voce atît de stranie, încît m-au trecut fiorii pe șira spinării.

Mi-a scuturat mîna.

— Circul lui Quin e puțin... ciudat, a spus. Cînd termini, vino să mă vezi. Și ține mine, Nicholas: pentru nimic în lume să nu te târguiești cu el în privința prețului.

Apoi a plecat, îndepărtîndu-se de mine cu pași mari, grăbiți, mergînd de-a lungul docurilor, fără a-și lua măcar rămas bun sau a-mi da ocazia să-i mulțumesc, de parcă eu aș fi fost cumva pătat, cumva vinovat. Asta m-a înfuriat. Fiindcă eu întotdeauna am spus că Shadrach este Decuplat, chiar și atunci cînd se vedea cu Nicola.

Shadrach și Nicola. Am avut eu relații sentimentale, dar n-am avut-o niciodată pe Cea Mare. Cei cărora le plac tinerii amorezi ce se preumblă prin zonele libere de droguri, acele cupluri care se acuplează în umbrele canalelor, aceia nu știu cum e să fii îndrăgostit cu disperare și poate că nici Nicola nu știa. Dar am crezut că Shadrach va muri atunci cînd l-a părăsit. Am crezut că se va face mic și va muri. Și chiar ar fi murit dacă nu l-ar fi găsit pe Quin care l-a ridicat cumva din morți.

Capitolul doi

Cu ce se ocupă Quin, mă întrebați? (De parcă *voi* aveți dreptul să puneți întrebări, voi care sînteți îngropați pînă la genunchi în gunoi. Dar ați întrebat, așa că vă voi răspunde.) Quin face creaturi. Face creaturi care au existat cîndva și acum nu mai există (tigri, oi, lilieci, elefanți, delfini, albatroși, pescăruși, tatu, vrăbii vespérale) sau creaturi care n-au existat niciodată decît în mitologie, *medii plate* sau holo-uri (trăncănitoare, grinci, ganeși, păpușari, hapforne, șerpini) sau creaturi care pur și simplu n-au existat niciodată pînă să le creeze Quin (gîzviermi, țapari, maimuțo-cămile).

Dar *cel mai bun* lucru pe care-l face — Arta cea mai Vie dintre toate, în ceea ce mă privește pe mine — este să perfecționeze creaturile deja existente. Cum ar fi suricatele cu degete opozabile. Suricatele sînt ca foarte vechile viori Stradi-varii, fiecare perfectă și fiecare perfect diferită. Numai cei bogați și le puteau procura, apelînd cel mai adesea la influența lor, nu la bani, deoarece Quin nu lucra pentru bani, așa se spunea, ci pentru *favoruri*. Chiar dacă nimeni nu-și dădea seama despre *ce fel* de favoruri era vorba și la ce preț. Umbla zvonul cum că Quin începuse, înainte de căderea guvernului, prin a asista la înseminările artificiale finanțate de stat, dar nimeni nu știa nimic concret despre trecutul lui Quin.

Așa că, după ce Shadrach m-a lăsat singur, am visat cu ochii deschiși la suricate. Mi-am imaginat suricate minunate, înalte de un metru douăzeci, cu ochi strălucitori ca niște nasturi și nasuri țuguiate ca un morcov și mișcări bipede calculate și zîmbete a pot-să-te-ajut-cu-ceva. Suricate care să se priceapă la munca în bucătărie și să tundă atrofizonul din grădina preferată din centru. Chiar să spele haine. Sau, cel mai important, să poată fierbe fără apă un coțcar și să-i rupă cu dinții puțșoara scofilcătă.

Aceasta e imaginea primordială a răzbunării pe care mi-o sădisem în minte cu aproape aceeași violență ca acele nuevo-western-uri îngrozitoare care, așa cum fără îndoială ați ghicit, sînt slăbiciunea mea. „A, da, dom'le Bob, am să-mi agăț un suricat chiar după ce-o să apăr onoarea domniței mele și-o să mă iau la trîntă cu ursu' ăsta polar.“ Adică, să fim serioși! Nu-i de mirare că-mi era atît de greu să-mi vînd holoarta înainte să mi-o fure coțcarii.

Dar, pe cînd înaintam de-a lungul aleii, care părea cît se poate de înfundată în seara aceea tîrzie — după ce tocmai avusesem o partidă de aproape-palmopumni (mai mult palme decît pumni) cu un proprietar de bar din Canal District — mi-am recunoscut nervozitatea. Am recunoscut că transpiram și că-mi tremurau palmele. Noaptea era mai întunecată ca întunericul — stați puțin, ascultați aici: *sfîrșitul lumii este noaptea*; asta-mi aparține, e-un haiku unicelular — iar sunetele din îndepărtatele străzi luminate reverberau doar vag în clădirile străveziu-moarte. (Simțeam și o putoare de varză, cam ca-n locul acesta.)

Cînd am pășit prin hologramă — o transpunere perfectă, care m-a speriat bine de tot — și am ajuns sub „I“-urile vigilente din firma ce lumina purpuriu, CIRCUL SHANGHAI AL LUI QUIN, am interpretat scena „fiorului pe spinare“. Mi-a amintit de perioada copilăriei (din nou) și am văzut un *circ* în toată regula, cu vrăbii *adevărâte* ce făceau giumbușlucuri pe-un fir întins, pînă

și un câine normal împopoțonat de la un capăt la altul cu funde. Mi-am amintit că l-am făcut de rușine pe tata arătînd cu degetul cînd s-a așezat cîinele în arena circului și spunînd: „Uite, tată, uite! Îi iese ceva pe fund!“ Un fel de premiu, poate? Doar atîta știam. (La naiba, nu știam nici măcar că tatăl meu nu era real.) Pînă și jucăriile genetice cu care mă jucam — Cocoșul Ruff, cu ochii reci care mi se părea că se holbează răuvoitor la mine în timpul nopții; Popîndăul Goof care spunea cele mai idioate povești despre bunii săi prieteni, echino-dermele — toate produceau dejecții în bucăți solide, precise, prin buric.

Dar m-am lăsat dus cu gîndul, cum ar spune Shadrach, și-am căzut în *moftalgie*, iar asta nu-i de dorit.

Așadar: de-ndată ce am pășit în întunericul de catifea albastră, după ce s-au închis ușile cu un fișuit în urma mea, senzația de furnicături din coloana vertebrală s-a intensificat și toate sunetele din alee, toate odorurile și gusturile de gunoi au fost înlocuite de zumzetul aparatelor de aer condiționat, de duhoarea sterilității. Era ceva de calitate superioară. Era ceva *atmosferic*.

Era exact ceea ce mă așteptasem de la Quin.

Pe ambele laturi, cuști de sticlă încastrate în pereți străluceau cu o lumină de smarald, iluminînd o adunătură stranie de creaturi: arătări fără ochi, arătări cu prea mulți ochi, arătări cu prea multe picioare, arătări cu prea mulți dinți, arătări cu prea multe *lucruri*. Acum puteam desluși o miasmă, doar parțial ascunsă de curățenie: miasma circului pe care-l văzusem în copilărie — combinația dulce-amăruie de urină și paie, mirosul ca de mosc al transpirației animalelor, al prezenței animalelor.

Cuștile, mirosul, nu m-au făcut cîtuși de puțin curios — m-au făcut să mă uit drept în față, spre capătul încăperii, la depărtare de vreo douăzeci și șapte de metri, unde mă aștepta Quin.